

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdivásárhely, 1905. Május 18.

Csütörtök.

XXIV. évfolyam. 40. szám.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. János Mózes.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 korona. Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes szám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek Ifj. János Mózes könyvnyomdájába küldendő.

Hirdetmények díja:

4 hasábos petítorért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos és árverési hirdetmények külön díjtétel szerint.
Nyílt ér sora 30 fillér.
A hirdetmények s nyílt erek díja előre fizetendő.

A májusi eső.

A tartós esőzés, a melyet napok, sőt hetek óta várva várt Magyarország gazdaközönsége, végre valahára megérkezett.

A gazdasági állapot olyan volt az országban, hogy a legnagyobb aggodalmakat keltette. Sok vidéken már sárgult a buza és a tavaszi kalászkok elvénültek, a nélkül, hogy nőttek volna. A kapások magvai a száraz földben meg sem mozdultak, a takarmányok nem nőttek és a gyeplegőkön a fű meg sem moccan. És a gazda tétlenül állott a fenyegető veszedelemmel szemben. Az egek csatornáit megközelíthetetlen hatalom kormányozza és ha annak úgy tetszik, elpusztul minden ezen a földön és elszárad és elpárolog a gazda munkájának minden reménysége.

Tavaly ugyanezt a Kalváriát járta meg a magyar gazdaközönség. Heteken át tartó tikkasztó szárazság sorvasztotta a termést és a gazda kétségbeesett tehetetlenségében látta, mint veszett el vagyona, várt jövedelmeivelhasznált munkája. Milliós mázsákkal kisebb volt a termés és a takarmányművekben olyan nagy volt a hiány, hogy az állatállomány csak a legnagyobb elővigyázat és a legterheesebb áldozatok árán volt megtartható. A legsúlyosabb gazdasági válság gyötrelmeit szenvedte végig az ország és még ma sem szabadult fel a hátrányok súlyos terheitől.

Hogy ilyen körülmények között az idén még nagyobb reménységgel, még nagyobb aggodalommal várta mindenki a májusi esőt, az ugyancsak érthető. Szerencsére, megérkezett. Ha nem érkezik meg, vagy még soká késik, megismétlődik a tavalyi országos csapás és a lakosság még egyszer annyit vesztett és fizethetett volna, mint tavaly.

Tehát a májusi eső Magyarország sorsának leghatalmasabb tényezője! A májusi esőtől függ minden. Lesz-e termés, lesz-e takarmány? Lesz-e pénz a gazdának, rásszorul-e majd a drága hitelre, a gyilkos uzsorára, vagy lesz-e feleslege arra, hogy törlesszen és elegendő készlete, hogy vásároljon, hogy fogyasszon? Lesz-e az országnak jó esztendeje, az iparosnak megrendelése, a kereskedőnek forgalma? Jut-e adóra, közcélokra, és nem jut-e keserves helyzetbe az állampénztár? A május esőtől függ minden. A takarékbetétek gyarapozásának-e, a jelzálogterhek növekszenek-e, a közművelődési célokra jut-e felesleg? Ez is a májusi esőtől függ. Ha idejekorán megérkezik, áldás jár nyomán, ha késik, vagy elmarad, belepusztulhat miatta az ország.

Magyarország még ma is a májusi eső hatalma alatt áll. Gazdaságilag fejlett és politikailag le nem nyugózott országok már felszabadították magukat alóla. Még azok is, amelyek valamikor tisztán agrárkultur ország voltak. Mi még mindig benne vagyunk abban a primitív, bár igaz, nagyon kényelmes állapotban, hogy a sorsunkat egyszerűen reábizuk az Uristenre. Ha megkönnyörül rajtunk, jó, ha nem, hát úgy is jó. Azt azonban még mindig nem látjuk be, hogy ez a legbarbárabb, legműveletlenebb gazdasági felfogás. Országok gazdasági sorsa és jövője csak az emberi munka értékétől és eredményétől függhet, de nem a természet szeszélyétől. Az ember nem állhat ki a kapuja elé lesni a májusi esőt. Hanem kezébe veszi a kalapácsot, a gyalut, a furót és erejének és ügyességének megfeszítésével alkot és terem új értékeket, amelyeknek van piaca, és létrejöttük nem függ a májusi esőtől. Vagyis csinál ipart, és függetleníti magát a véletlentől.

A mezőgazdaság az ős vagyion forrása, a melyből jó, ha dusan tör elő a drága kincs. De a természetes forrás kiapadhat és azért kell, hogy a forrás mellett építsen magának a gazda kutat is, amelyből a saját munkájával mindig szivattyuzhat annyi vizet, hogy a szomjuságtól el ne pusztuljon. Egyedül a mezőgazdaságra nem támaszkodhatik egy ország és az ős-termelés legprimitív forrásában egyedül nem lehet és nem szabad megbiznunk. Ipart kell teremtenünk a mezőgazdaság mellé, amely májusi eső nélkül is bőven termi az új értékeket és az országnak és polgárainak akkor is biztosítja a mindennapi megélhetést és az ezentul való gyarapodást, ha májusban nem is esett az eső.

E—s.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőházból.

A képviselőház május 12-iki ülése jelentéktelen volt.

Ezen az ülésen a feliratot olvasták fel, azt aláírták és pecséttel látták el.

Justh Gyula elnök azt javasolta, hogy a Ház a feliratot a szokott módon terjessze a király elé.

Ezután a szakszervezeteket választották meg. A választás egyféle választólappal történt, kivéve a közoktatásügyi bizottságot, amelyhez külön szavazócédulák voltak, a mivel a horvát képviselőnek nincs joguk ebben résztvenni.

A szombati ülésen csupán mentelmi ügyeket tárgyaltak s aztán elnapolták a Ház üléseit május 22-éig.

A válság.

Tisza a királynál.

Gróf Tisza István miniszterelnök május 13-án délelőtt kihallgatáson volt a királynál.

A kihallgatáson, amely fél óráig tartott, gróf Tisza István ismételve kérte a miniszterelnökségtől való fölmentését és kifejtette azokat az okokat, amelyek még a válság közepette is sürgőssé teszik távozását.

Gróf Tisza István egyuttal javaslatba hozott egy olyan politikust, aki a kormány élére állíttatván a legnagyobb sikerrel tudná kivezetni az országot a jelenlegi válságból.

A király gróf Tisza István javaslatát tudomásul vette, azonban még nem döntött annak sorsa fölött.

Népoktatásügy Háromszékvármegyéjében.

— Csánky Gyula kir. tanfelügyelő jelentése a közgazgatási bizottsághoz április hónapról. —

Április hó folyamán beérkezett ügydarabok közül a kir. tanfelügyelőség hivatali iktató-könyvében új számat kapott 356 ügydarab, mely számmal a hivatali iktató április havi utolsó száma 1760-ra emelkedett. Ezen ügydarabok az e hó folyamán postára adott 469 kiadványban, a múlt hóról elintézetlenül ájtott 29 ügydarabbal együtt jobbra mind el is intéztettek, úgy hogy elintézetlenül csupán 34 ügydarab maradt át a folyó május hóra.

Mint a közg. bizottság közoktatásügyi előadója április hó folyamán 137 ügydarabot kaptam előadói javaslattal leendő ellátás végett, a mai napig pedig a közgazgatási bizottság 1210 ügydarabja közül 525 lett részemre kiosztva, melyek pár ügydarab kivételével részint ülésen kívül, részint a mai ülésre hozva mind fel is dolgoztattak és előadattak.

Iskoláink április havi állapota is kedvező volt. Járványos betegség csak egy pár iskolánál okozott kisebb mérvű fennakadást. A tanítás menetében nagyobb mérvű, hosszabb időre terjedő, általánosabb jellegű megszakítás a husvét szünidőtől eltekintve nem fordult elő. E y napi általános szünettel egybekapcsolva iskolai ünnep volt az összes állami és községi iskolákban az 1848-iki törvények szentesítésének nemzeti ünnepén, április 11-én.

E helyen kell megemlítenem, dícsérőleg kiemelve, tudomására hoznom a tekintetes közg. bizottságnak, hogy a sepsiszentgyörgyi áll. polgári leányiskola fáradhatatlan igazgatója, ki ez intézetet rövid idő alatt kiemelte abból a tespedésből, a melybe egykori derék igazgatójának, a boldog emlékü Málik Józsefnek elhalálása és a kedvezőtlen körülmények következtében jutott, arra használta fel a husvét szünidőt, hogy ez intézetnek mintegy 40—45 önként jelentkezett növendékével tanulmányutazást tett, a melynek célja, hazánk fő- és székvárosának Budapestnek s az ott felhalmozott nemzeti kincseknek a növendékekkel való megismertetése volt. Fáradtságos — s úgy az igazgatótól, mint a vezetése alatt teljes odaadással működő tanítótestülettel — nagy önmegtartóztatást és önfeláldozást igénylő, felelősségteljes, uttörő vállalkozása volt ez a sepsiszentgyörgyi polgári leányiskola tanári karának. A siker megkoronázta már a vállalkozást. A szülők hálája kíséri érte, úgy az igazgatót, mint a tanári testület többi

tagját. Legyen jutalmuk az ez uton általam kifejezett és bizonyára a bizottság helyeslésével találkozót s ez által jelentőségében hatványozott elismerés is.

Az állami és községi tanítók közül betegség, vagy egyéb okok s családi körülmények miatt többkevesebb ideig tartó szabadságidőt nyertek, vagy élveztek e hónapban is Nagy Imre zágoni, Demesné Albu Mária kisborosnyói, Kocsisné Pollák Augusztina márkosfalvi, Zágoni Erzsébet nagybacsoni, Vargha Irén árapataki, Hegyesi Jolán sepsiszentgyörgyi, tanítónőképző intézeti tanítók és tanítónők; továbbá Mátyás Lajos nyéni, Szvoboda Anna kálnoki, Naayné Ambrus Róza kézdívársárhelyi, Darkó Mihály dálnoki és Csekme Mózes áll. el. iskolai tanítók, illetve tanítónők; végül Szentiványiné Bence Margit sepsiszentgyörgyi áll. polgári leányiskolai tanítónő.

A szörcei községi iskolához megválasztott új tanító: Vass Dénes ezen állását április hó folyamán foglalta el. A karatna volái választás megsemmisítettén, ez az állás maig is betöltetlenül van. Más változás április hó folyamán nem történt.

Az április hó folyamán vett miniszteri rendelet és intézkedések alapján bejelentette, hogy Mosdóssy Imre központi szolgálatra beosztott kir. tanácsos, tanfelügyelő április hó 17-én a kir. tanfelügyelői hivatalban váratlanul megjelenévé, e napon és folytatolag 18. és 19-én a hivatali ügykezelést és hivatalom munkásságát alaposan megvizsgálta.

A vármegyei általános tanítótestület állami tanító tagjai napi és fuvardíj költségeinek fedezésére 1223 korona; a nagyajtai és a bükszádi állami iskolák számára készített butorok ára fejében 300-300 korona kiutaltatott; Buriánné Lux Emma előpataki állami elemi tanítónő részére a magyar nyelv tanítás terén kifejtett sikeres működése jutalmául, Györbör Samu hidvégi állami el. ig.-tanító részére pedig az ifjusági egyesület létesítése és vezetése körül tanúsított buzgalmanak és eredménydus munkálkodásának jutalmául 100-100 korona utalványoztatott; öz. Rádu Györgyné és öz. Nagy Gergelyné részére 300-300 korona tanító-özvegyi segélypénz folyósított; a kézdívársárhelyi áll. el. iskola részére egy értékes természettani tanszergyűjtemény, a sepsiszentgyörgyi áll. polgári leányiskola beburorozási és tanszerükségeinek fedezésére 3853 korona, a kézdívársárhelyi áll. polg. leányiskola számára pedig a szükséges könyvek, iskolapadok és egy harmonium beszerzési költségeire 500 korona engedélyeztetett.

Végül jelentette, hogy április hó folyamán Alsócsernáton, Aldoboly, Kovászna, Zabola, Bölön, Dobolló-bácsstelek, Dobolló, Kőrös és Telek községekben végzett iskolalátogatást.

TANÜGY.

Iskola-avatás.

— A kézdíjárasi tanítói kör gyűlése. Tanítók jubileuma. —

Alsócsernáton nagyközségnek május 13-án nevezetes napja, ugyiszovala ünnepe volt. Ekkor avatták föl ugyanis az alsócsernátoni m. kir. állami iskola új épületét, a Háromszékvármegyei tanítótestület legnagyobb köre: a kézdíjárasi ez alkalommal tartotta évi gyűlését s Cseh Izsák eresztvényi és Cseh Lajos alsócsernátoni tanítóknak ekkor volt szolgálatuk 25-ik éves jubileuma.

A hármass esemény természetesen nagy és szép közönséget hozott össze az új iskola díszes épületében, Alsócsernáton intelligens közönsége valóban kiváló érdeklődést tanúsított az ünnepek iránt, mely méltó komolysággal folyt le minden részében.

Ott voltak: Csánki Gyula, Háromszékvármegye érdemekben gazdag tanfelügyelője, Dr. Danokos Ödön, Damokos Dénes nagybirtokosok, Bodor Géza, a kézdi egyházmegye köztisztviselője áll. esperese, Vitályos Pál körjegyző, Bernáld György birtokos, Kelemen Győző márkosfalvi ref. lelkész, Timár Mihály kir. adótárnok Kézdívársárhelyről, Schmidt Ferenc pénzügyi titkár, családjaikkal, s még számosan, kiknek neveit nem sikerült feljegyeznünk, továbbá a kézdíjárasi tanítói kör tagjai csaknem teljes számban s a község igen sok derék jóra való polgára, öregek, ifjak, szegények, gazdagok egyaránt.

A hármass ünnepély az iskola felavatásával vette kezdetét.

A Bajka Mihály vezette dalkör összhangzatos fohásza után Bodor Géza, a község tudományos képzettségű esperes-papja lépett az emelvénnyre s megkérte, szép imába kérte le az Ég áldását az új iskolára. A mély hatást gyakorolt áldást kérő ima után Cseh Lajos, az iskola igazgató-tanítója felolvasta az iskola történetét elismeréssel adózva mindenkinek, akinek bármily csekély része volt az iskola létesítésében. A Himnusz akkordjai esendültek fel ezután az egész ünnepelő közönség részéről s ezzel az ünnepély I. része véget ért.

A kézdíjárasi tanítói kör gyűlése következett másodsorban. Ezt Nagy Károly a kör tapintatos, tapasztalt, bölcs elnöke vezette, példászerű lelkesedéssel.

Tartalmas, eszmékben gazdag elnöki megnyitó beszédet mondott Nagy Károly elnök, mely nemcsak általános tetszéssel találkozott, de azt szóról szóra jegzők könyvébe írni határozták.

Jegyzőkönyv-olvasás, elnöki bejelentések, felsőbb leiratok tárgyalása után 4 pompás értekezés került napirendre.

Elsőnek Benkő József dálnoki tanító, a vármegyei tanítótestület munkás új titkára olvasta föl a kör megbízásából a nő háztartási iskolák szervezéséről szóló terjedelmes munkáját, időzvében benne sok író idevonatkozó észrevételeit a mai felsőbb leánynevelés gyakorlati, háztartási részére vonatkozólag.

A kézdívársárhelyi áll. iskola egyik buzgó tanítója: Nagy I. Lázárné Ambrus Róza ült ez után a felolvasó asztalhoz s mint bizottsági előadó, egy talpraesett, szellemes munkálatban adta elő tanulságos észrevételeit a Benkő József által előbb felolvasott dolgozatra. M. Székely János és Csánki Gyula kir. tanfelügyelő érdembeli hozzászólásai után a kör mindkét felolvasónak elismeréssel adózott, a kérdésben azonban érdemlegesen határozni nem kívánt, mivel a tanítónőképzőkben az új tanítás szerint a háztartástan gyakorlati tanítása már életbe van léptetve.

Tíz perc szünet után Gligor Ferenc berecki igazgató-tanító, majd utána Potsa Gergely karatnai tanító értekeztek, mindketten nagy figyelem között. Előbbi arról fejtette ki nézeteit, hogy „Mit tehet a tanító a mind nagyobb veszéllyel fellépő szocializmus terjedésének megállítására érdekében?”

Utóbbi meg arról értekezett, hogy „A gazdasági ismereteknek a népiskolában való sikeresebb tanítása érdekében mit kellene tennie a kormánynak, illetőleg a törvény hozásnak?”

Mindkét értekező sok gondot dolgozott ki munkálatát; a kör ezért több hozzászólás után mindkét dolgozatot teljesen magáévá tette s a közp. választmányhoz mint a kör véleményét egyhangulag beterjesztetni határozta s Gligor Ferencnek és Potsa Gergelynek munkásságukért elismerését nyilvánította. Végül a jövő évi gyűlés helyéül Ikafalva község tüzett ki s néhány kebli ügy intéztetett el, a mire Nagy Károly elnök további munkálkodásra buzdító beszédével, a gyűlést bezárta.

Most következett 10 perc szünet után a jubileumi ünnepség. Ez, mivel a nagy közönségnek csak csekély része fért volna el a teremben, künn a szabadban tartott meg. Szőke Pista zenekarának pompás nyitánya után Nagy Károly kör elnök nyitotta meg az ünnepélyt rövid, de szép beszédben méltatva a két jubiláns testvérnek: Cseh Izsák és Cseh Lajosnak negyedszázadot meghaladó tanítói munkásságát. A megünnepelt megnyitóbeszéd után az üdvözlések következtek. Ezek sorát Vajna Károly tanítótestületi elnök nyitotta meg, aki a „Háromszékvármegyei Tanítótestület” nevében üdvözölte a két jubilánst, mint a tanítótestületi egészséges közszellem, egyetértés lelkes híveit, buzgó tisztviselőit. Lelkes éljenzés hangzott föl a rövidsége mellett is hatásos üdvözlésre. Ezután a gondosság nevében Bodor Géza esperes, a községi elöljáróság nevében Vitályos Pál körjegyző, mondtak tartalmas, eszmes gazdag üdvözlőbeszédet, majd Csánki Gyula kir. tanfelügyelő méltatta Cseh Izsákot, mint valódi népelevélt, Cseh Lajosnak az ottani áll. iskola épületének létesítése körül szerzett kiváló érdemeit.

A tanítványok nevében egy VI. o. leányka szólt érzékeny beszédén Cseh Lajoshoz, végül

Kiss Károly, Sipos Samu, Biró Béla, az orbai járáskör elnöksége, Ifj. Jánosó Mózes, Jánosó F. Lajos s másoktól érkezett üdvözlő leveleket, táviratokat olvasta fel Vántsa István körjegyző s a két jubiláns fejezte ki érzékeny megható beszédében köszönetét a nem várt ovációért s ezzel a Szőke Pista zenejátéka után véget ért a szép ünnepély.

Délután 2 órakor közbéd volt Cseh Lajos házában, hol számos tósztanba éltették a jubilánssokat s családjaikat, Csánki kir. tanfelügyelőt, Dr. Damokos Ödön és Damokos Dénes nagybirtokosokat, Bodor Géza esperest, Timár adótárnokot, Nagy Károlyt, M. Székely Jánost, Vajna K. tanítótestületi elnököt, Gligor Ferencet, Nagyné Ambrus Rózát, Potsa Gergelyt, a jubilánssok édes anyját, Benkő József titkár stb. stb. Este csinosan sikerült, tánemulatsággal összekötött estély fejezte be a hármass ünnepséget.

Tudósító.

Majláth püspök bérmauton.

Kézdívársárhely, máj. 16.

Városunk és vidéke róm. kath. lakóira nézve az elmúlt szombat, vasárnap, hétfő és kedd öt napok voltak, mert itt időzött Majláth Gusztáv Károly gróf, az erdélyi egyházmegyének fáradhatatlan, apostoli buzgósága, lánglelkű püspöke, hogy hívei között a bérmaálás szentségét kiosssa és a főgimnázium ifjuságát meglátogassa.

A kegyelmes főpásztor szombaton délelőtt a 9 óras vonattal érkezett Kézdívársárhelyre Sepsiszentgyörgyről Fejér Manó esperes-plebános, Hassák Vidor főgimn. igazgató (ki előbe utazott), Balogh József esiksomlyói tanár és Márton Andor szekretárius kíséretében. A püspök fogadására a vasuti állomáson megjelent a főgimnázium tanári testülete teljes számban, továbbá a kerületi papság köréből is többen. A papság nevében Balázs Ferenc főesperes üdvözölte a püspököt, mire öméltsága, röviden felelt, kifejezvé, hogy mindig örömmel jön Kézdívársárhelyre.

Erre a kocsik hosszú sorától kisérve Kantába hajtatott, ahol meg sem pihent, hanem egyenesen a templomba ment, amely már tele volt ájtatoskodó közönséggel és a főgimnázium ifjuságával. Azonnal esendes misét mondott, amelynek végeztével beszédet intézett a tanuló ifjusághoz.

11 órakor a tisztelgőket fogadta a minorita társház kertjében. Elsősorban a főgimnázium tanári testülete járult a főpásztor elé Hassák Vidor vezetésével. A tanári testület nevében Hassák igazgató üdvözölte, szép beszédében tolmácsolva a testület és az ifjuság érzelmeit és hódolatát.

Ezután a kerületi papság járult a főpásztor elé, kiknek nevében Balázs Ferenc főesperes beszélt. A tisztelgők után az ifjusággal tartott gyűlést a Mária Congregatio fontosságáról mondvá a beszédet.

Délután gyónattá a híveket és az ifjuságot. 6 órakor a Mária ájtatosságot végezte, amely alkalommal Balogh József esiksomlyói hittanár tartott predikációt.

Vasárnap reggel 7 órakor megáldoztatta az ifjuságot és a hívőket. Majd 8 órakor megkezdődött az ünnepélyes nagy mise, amely alatt oly magasatos ténykedésnek volt színhelye a kantai minorita templom, aminő itt még sohasem történt. Ugyanis ekkor szentelte diakonussá Boros József torjai segédlelkész nagy egyházi szertartások közepette. Mise végével kiosztotta a pápai áldást és a bérmaálás szentségét feladta mintegy 200 hívőnek. Bérmaálás szentségének kiosztása előtt Pellion Ervin sepsiszentgyörgyi segéd lelkész tartott szentbeszédet. Az ünnepi ceremóniában a helyi papságon kívül segédkeztek Kovács Lajos és Pál István kanonokok és Balázs Ferenc főesperes.

Délután 5 órakor a Mária Congregatióba való tagfelvételt eszközölte a templomban. Ekkor Koch Sándor beszélt igen szépen a Mária Congregatio hasznos voltáról. Majd megint a Mária ájtatosságot végezte a püspök. Hétfőn reggel gyónattott és egy pár hívőnek kiosztotta a bérmaálás szentségét. A délelőtti folyamán a gimnáziumi előadásokat látogatta meg, majd pedig az új gimnázium számára választandó telkeket szemlélte meg.

Kedden reggel esendes misét mondott, mely után folytatta látogatásait a gimnázium egyes osz-

tályokban és szertárakban. Délután 3 órakor indult el Kézdivásárhelyről, folytatandó megkezdett bér-mautját Csikmegyében. Előzőleg szívélyes bucsut vett az ifjuságtól, tanári kartól és a hivatól, Kézdivásárhelyről egész hosszú kocsisor kísérte el a főpásztort egész Kézdiszentlélekig, ahol még egyszer szívélyes bucsut véve tovább folytatta útját Kászon-jakabfalvára. Isten áldása kísérje szép útjában.

NAPI HIREK.

— **Pál István referens Kézdivásárhelyen.** Az erdélyi r. kath. státus önfeláldozó buzgalma referense, szentkatolnai Pál István apátkanonok, akinek a mi főgimnáziumunk 8 osztályúvá fejlesztésében elévülhetetlen érdemei vannak, f. hó 13-án az esti vonattal Kézdivásárhelyre érkezett. Itt időzése alatt segédkezett Gf. Majláth G. Károly püspöknek a bérmlás szentségének kiosztása s Boros József tőriai kis papnak felszentelése körül; résztvett az építendő főgimnázium helyének megsejtelésében, meglátogatta s meghallgatta a főgimnáziumban a tanulókat s feleleteiket; látogatást tett a háromszékme-gyei „Erzsébet” árvaleánynevelő intézetben is s f. hó 18-án a vonattal tovább utazott Brassóba az ottani főgimnázium meglátogatására. Szerenese kísérje út-jában.

— **Kinevezés.** Biró Lajost, a kézdivásárhelyi r. kath. főgimnázium helyettes tanárát, lapunk buzgó munkatársát, aki a múlt hóban tette le a tanári képesítő vizsgálatot a kolozsvári kir. tudomány egye-temen jeles sikerrel, gróf Majláth G. Károly püspök az erdélyi r. k. státus igazgató tanácsával egyetér-téleg kinevezte a szabályszerű illetményekkel ren-des tanárrá. A gratulálókhoz, kik között első az itt időző Gróf Majláth G. Károly erdélyi püspök volt, mi is őszinte szívvel csatlakozunk.

— **Városunk kitüntetett hölgyei.** Többször adtuk már arról hírt, hogy a József Főherceg Szanatorium Egyesület hálája és elismerése jelölő művészi becsű kitüntető oklevelet küld azok-nak, a kik fáradozásuk és áldozatkészségükkel le-hetővé tették az első népszanatorium felépítését. Az oklevélben lévő kép azt szimbolizálja, hogy a magyar hölgyek táradozásával a tüdőbetegség egész serege jut be a tüdőbeteg gyógyítóházba. Mint értesülünk városunkban az emberszerető célért lelkesen fárado egyesületi elnökség a József Főherceg aláírásával ellátott okleveleket az alábbi hölgyeknek küldötte meg: Ifj. Tóth Istvánné, Balázs Mártonné, Vargha Béláné, Balázs Károlyné, Dr. Dávid Jánosné.

— **Államsegély.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter a kézdivásárhelyi r. kath. főgim-náziumnak a folyó évre 12,000 korona államsegélyt utalványozott.

— **Dr. Ráth Endre** városunk országgyűlési képviselője ügyvédi irodáját — mint hozzánk intézett értesítéséből olvassuk — Budapesten, Baross utca 53 szám alatti lakásán megnyitotta.

— **Halálozás.** Ráduly Simon a székelyud-varhelyi r. kath. főgimnázium széptehetségű tanára, erdélyi egyházmegyei áldozópap, áldásos ifju élete 33-ik évében, súlyos szenvedés következtében f. hó 11-én elhunyt. Temetésén, mely nagy részvéttel tör-tént meg Székelyudvarhelyen, a kézdivásárhelyi fő-gimnáziumot Domby Lajos rendes tanár képviselte. Áldás emlékére!

— **A Stefánia-menedékház új épülete.** A kézdivásárhelyi Stefánia-menedékháznak a vasut utcában építendő új épületére az árlejtési tárgyalást május hó 15-én d. u. tartotta meg az épített bizott-ság. Az árlejtésen résztvettek a kézdivásárhelyi ipari hitelszövetkezet megbízottjai, Apró András és Nagymihály Sándor kézdivásárhelyi építési vállalko-zók. Az építési összeg 35,575 korona, melyből az árlejtés rendén a hitelszövetkezet 11 1/10 %, Nagy-mihály Sándor 14%, Apró András 14 1/10 % enged-ményt adott s így a felépítést az épített bizottság Apró Andrásnak adta át.

— **Nyári mulatság.** Az ev. ref. egyház és egy-halárda a következő pünkösztünnep második nap-ján a Nagy Ferenc-féle, rétbén lánemulatságot fog ren-dezni, mire nézve nagyban folynak az előkészületek. A presbyterium a maga kebeléből a mulatság főren-dezőit kiküldötte két lelkészét és énekezőjét. A dalárda pedig szorgalmasan tanulja a szép énekeket, melyek valóban alkalmasak arra, hogy egy igazán vidám mulatság érdemes bevezetőül szolgáljanak. Jöelöre felhívjuk a mulatságra városunk közönségé-nek figyelmét. A jövedelem fele a kepealap gyara-pítására, fele a dalárda szükségének fedezésére fog fordíttatni.

— **Májusi eső.** A gazdák szerint a májusi eső minden kis cseppje aranyat ér. Ez a jótékony isteni áldás tegre hozzánk is elérkezett: vasárnap délelőtt 7 és 8 óra között hatalmas záporosó áztatta meg a szomjas földet, a már pusztulásnak indult növény-zetet. Az eső nyomában hatalmasan megindult a vegetáció.

— **Kirándulás.** A kézdivásárhelyi áll. polgári leányiskola ifjuság május 21-én vasárnap kirándu-lásra megy a tanári kar vezetése alatt a Bálványos fűreder, onnan Tusnádra.

— **Egyházi építkezés.** Az ev. ref. egyház presbyteriuma, mint lapunk múlt számában je-leztük, a múlt vasárnap gyűlést tartott, melyben ki-mondotta, hogy az eddig végzett elmunkálatok alap-ján, a tervbe vett építkezést végre fogja hajtani, s ilyen javaslattal fog a jövő vasárnap délelőtt istentisztelet végeztével a templomban tartandó egyházközségi közgyűlés elé járulni. Nagyobb vitát provokált az a kérdés, ha vajjon egyszerre hajtassanak-e végre az összes épít-kezések, vagy egyelőre csak a tisztviselői lakások építtessenek föl s azután a bérházak? — A gyűlés végre abban egyezett meg, hogy egyszerre mind a kettőt végeztetni fogja. Az építések tervében benne foglaltatott az is, hogy az épületekbe házi vízvezé-ték alkalmaztassék 6700 K. költséggel. Ezt azonban mint a mi helyi viszonyainknak meg nem felelő, a presbyterium mellőzni határozta. — Az említett köz-gyűlésen be fognak mutatni a részletes tervek és költségvetések, s a gyűlés lesz hivatva véglegesen eldönteni, hogy azoknak alapján megkezd-e az épít-kezés kivitelét vagy nem?

— **A kiadóhivatal postája.** Dr. Ráth Endre orsz. gyűl. képviselő urnak Budapest. Szíves kérdé-sére értesítjük, hogy előfizetése múlt év június végén lejárt. Hátrálékban van ez év június végéig egy évi előfizetési díjjal.

Nyilatkozat.

Tekintetes Szerkesztő Ur.

Tisztelettel kérjük, hogy a városi tanács alábbi nyilatkozatának becses lapjába helyet adni szíves-kedjék.

Nyilatkozat.

Miután utóbbi időben sok szó esett Benke Gyula volt országgyűlési képviselőnek a városi nyugdíj-alap javára tett adományáról, a városi tanács szükségesnek tartotta, a közlemény tájékoztatása vé-gett, a következőket megírni.

Benke Gyula, városunk volt országgyűlési kép-viselője az 1896. év végén, megválasztása után 4000 frtot adományozott jótékony célra, melyből az árvaház, a kórház, a menedékház és az önkén-tes tűzoltó-egyesület egyenkint 500—500 frtot, a városi tisztviselők nyugdíj intézete 2000 frtot ki-pott. Ezen utóbbi összeg 1896 december 12. a kézdi-vásárhelyi kiegészítő takarékpénztárban elhelyeztetett és teljes összegben a nyugdíj-alaphoz csatoltatott.

Ezen ügygyel a város képviselőtestülete 1896. december 16-án tartott közgyűlésében foglalkozott és a következő határozatot hozta.

Kivonat.

Kézdivásárhely város képviselő testületének 1896. év december hó 16-án tartott rendkívüli köz-gyűlésében felvett jegyzőkönyvéből. — 73. 4950, ki. sz. alatt Polgármester beterjeszti 26142/896. alispáni szám alatt személyéhez intézett leiratot arról, hogy az 1896. millenáris év a megyei tisztviselők nyug-díj igényénél háromszorosan számíttassék — megen-gedtetvén Belügyminiszter ur Ö magassága által — hívja fel a képviselőtestületet, hogy ezen kedvez-mény a városi tisztviselőkre is terjesztessék ki. Ennek kapcsán beterjeszti városunk országgyűlési képviselője nagys. Benke Gyula urnak a tanácshoz küldött köszönő iratát s felolvassa, melyben jelezve van, hogy az általa küldött s megválasztása emlé-kére szolgáló 4000 forintból kétezer forint a tanácsi tisztviselők nyugdíj-alapjára, 500 forint az Erzsébet árvaleány-nevelő intézetnek, 500 forint a Stephanie menedékháznak, 500 forint a Rudolf-kórháznak és 500 forint a tűzoltó-egyesületnek adassék s az összegek rendeltetési helyükre ki is osztattak.

A tanácsi tisztviselők részére jutott kétezer frt két és fél évi nyugdíj kedvezménynek felel meg s így, ha ez a képviselőtestület által elfogadtatik a Millenáris ajándék célja el érve leend. Az előter-jesztés tanácskozás tárgyává tétetvén,

határozat:

A Millenáris emlék megörökítésére, Nagyságos Benke Gyula országgyűlési képviselő ur ajándéka a tanácsi tisztviselők nyugdíja alapjába 2 1/2 évre meg-felelő kedvezmény képpen elfogadtatik oly módon, hogy a tisztviselőket megillető fizetési rang szerint legyen betéve a nyugdíjalapba, a tagsági és kordij illeték törlesztésére és a szép ajándékért, melyel az egyesület és tanácsi tisztviselők megtisztelve lettek, jegyzőkönyvi köszönet szavaztassék.

Bartók Károly,
polgármester.

Vargha József,
főjegyző.

E szerint tehát a Benke féle alapítvány rend-ben van.

Ami a tisztviselők tagdíj járulékait illeti, visz-szamenőleg alapos vizsgálatot folytat hatóságunk s a nyugdíj választmány a képviselőtestületnek jelen-tést fog tenni.

Kézdivásárhely, 1905. május 17.

A városi tanács.

HIRDETÉSEK.

Sz. 86/1905.

Árlejtési hirdetmény.

A kézdivásárhelyi „Rudolf”-kórház sebészeti és nőgyógyászati pavillonja építésénél szükséges munkák biztosít-ására, a következő feltételek mellett, nyilvános árlejtés hirdettetik.

Az árlejtésben résztvehetnek mind-azon szakértő iparosok, kik üzletük gyakorlására képesített és hatósági engedéllyel bírnak.

Ajánlat az összes munkákra, vagy egyes munka csoportra tehető.

A készíttendő munkákra vonatkozó költségvetési kivonatok és ajánlati minták vállalkozók rendelkezésére fognak bocsátatni ivenként egy ko-rona ellenében és abba kötelesek egységárait s a végösszeget ugy számjegyekkel, mint olvasható betük-kei kiírni.

Csakis azon ajánlatok fognak figyelembe vétetni, melyek a kiszol-gált eredeti ajánlati íveken adtak be.

Utólag tett vagy távirati ajánla-tok nem fognak figyelembe vétetni.

A lepecsételt zárt ajánlatok legkés-sőbb f. évi június hó 6-án déli

12 óráig Dr. Szini Gyula igazgató főorvos urnál Kézdivásárhelyen, Ru-dolf-kórházhoz nyújtandók be.

Ajánlattevő vállalkozók tartoznak ajánlati összegüknek 5 százalékát bántópenz gyanánt készpénzben, vagy ova-dekképes értékpapírban már elő-zőleg a Rudolf-kórház pénztárában elhelyezni és ajánlatukhoz csakis a letéti jegyet csatolhatják.

A munkálatokra vonatkozó tervek, költségvetés és vállalati feltételek Kézdivásárhelyen Dr. Szini Gyula kórházi igazgató főorvos urnál a hi-vatalos órák alatt megtekinthetők,

ugyszintén Bobula János tervező épi-tész irodájában (Budapest V. Lipót-körút 10. sz.) naponta d. u. 3—4 óra között megtekinthetők s ugyan ott fognak a munka kivonatok és aján-lati minták a jelentkező vállalkozók-nak kiadatni.

A munka megkezdése idejét a kórház építő-bizottság utólag fogja megállapítani.

A beadott ajánlatok f. évi június hó 6-ikán d. u. 3 órakor fognak a Rudolf-kórház igazgatói irodájában az építési bizottság által nyilvánosan felbontatni.

Az épített Rudolf-kórházra nézve jelen árlejtés eredménye csak a m. kir. belügyminiszterium jóváhagyása után bír hatálylyal.

A Rudolf kórház építő-bizottsága fentartja magának a jogot az ajánlatok között szabadon választani, avagy meg nem felelő ajánlatok beérkezése esetén egyáltalában a munka kiadásától eltekinteni.

A következő munkanemekre íratik ki az árlejtés:

- I. Föld munka.
 - II. Kőműves munka.
 - III. Elhelyező munka.
 - IV. Kőfaragó munka.
 - V. Ács munka.
 - VI. Tetőfedő munka.
 - VII. Vas munka.
 - VIII. Bádgos munka.
 - IX. Asztalos, lakatos, mázólok munka.
 - X. Üveges munka.
- Kézdivásárhelyen, 1905. május hó 15-én.

A Rudolf-kórház igazgatósága nevében

Dr. Szini Gyula,
kórházi igazgató-főorvos.

Sz. 690-905.

tlkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kovásznai királyi járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság, közhírré teszi, hogy Dr. Bartha Imre ügyvéd

által képviselt a szőrcsei ev. ref. egyház végrehajtatónak, Gáspár József és Dónáth Mátys végrehajtást szenvedők elleni 140 K. tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a k.-vásárhelyi kir. törvényszék (a kovásznai kir. járásbíróság) területén levő s Szőrcse község határán fekvő, a szőrcsei 539. sz. tjkvben foglalt 1111., 1112. hrsz. ingatlan szántóra 256 K., az 1624., 1625., hrsz. szántóra 91 K., a 3051. hrsz. szántóra 95 K., a 614. sz. tjkvben foglalt 1141. hrsz. szántóra 86 K., a szőrcsei 207. sz. tjkvben 663/1. hrsz. kaszálóra 153 K., az 1578. hrsz. szántóra 137 K., az 1651. hrsz. szántóra 122 K., a 711. sz. tjkvben foglalt 663/2. hrsz. szántóra 154 K., a 973., 974. hrsz. szántóra 64 K., az 1093., 1094. hrsz. szántóra 163 K., az 1097., 1098. hrsz. szántóra 198 K., a 1274., 1458. hrsz. szántóra 248 K., az 1691. hrsz. szántóra 46 K., az 1905. hrsz. szántóra 33 K., a 2756. hrsz. szántóra 46 K., a 3094. hrsz. szántóra 211 K., a 3021/1., 3022/1. hrsz. szántóra 275 K. Összesen 2378 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1905. évi május hó 24 ik napján d. e. 9 órakor Szőrcse község házában a megállapított nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi. LX. t.

eikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban, a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-e. 173. § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíróság, mint tlkvi hatóság.
Kovácsán, 1905. f. brúár 26-án.

Száva Jakab.
kir. aljbíró.

(59. 1-1.)

ELŐPATAK gyógyfürdő kiválóan jó eredménnyel használ-

ható a gyomor, vese, hólyag és a méh hurutos bántalmainál, máj és lép bajoknál, köszvény és csuznál, altesti pangásoknál, valamint bármely az idegség alapján fejlődő betegségnél. A nagyhirű előpataki gyógyvizek orvosi javaslat szerinti ivása, összekötve a megfelelő és itt feltalálható kisegítő gyógyszerkészítéssel (meleg és hideg fürdők, vizgyógyintézetű kezelés, massage, svéd torna, diétikus étrend) rendkívül kedvező eredményt mutat fel. — Fürdő időny: május 15-től szeptember 15-ig. — Vasúti állomás: Földvár és Sepsiszentgyörgy, honnan állandó ólósó kötelekedés van. — Lakás, ellátás ólósó és vásárlások. — Az elő és utóidényben (május 15-től június 15-ig és aug. 20-tól szept. 15-ig) a gyógy- és zenedíjnak felelő fizetendő, lakások 50%-al és ellátás is sokkal ólósóbb. Az előpataki ásványvíz, mely a széasavdus, égvényes vasas savanyu vizek között első helyet foglal el, mint gyógyszerköz háznál is használható és mint üdítő, kellemes ital tisztán vagy borral vegyítve nagy kedveltségnek örvend. Itthon és a külföldön évenként egy millió palacknál több kerül forgalomba. Szétküldési hely Előpatak, de kapható a legtöbb városban és nagyobb kereskedésben. — Prospektust kívánatra ingyen küld az igazgatóság.

(57. 1-4.)

MAGYAR REGÉNYÍRÓK

A legértékesebb magyar regényírók egyöntetű képes kiadása hatvan kötetben.

Szerkeszti: **MIKSZÁTH KÁLMÁN**

aki a nagy vállalat eszméjét kidolgozta és a kötetek elé megírja az írók jellemrajzát.

A nagy elbeszélő méltatja a magyar elbeszélő irodalom jeleseit.

A bevezetések sorozata együtt a magyar regényirodalom kész története.

A gyűjtemény 34 író 54 munkáját — a magyar irodalom ötvennégy kiváló alkotását — öleli fel.

AZ ÍRÓK NÉVSORA	AZ ÍRÓK NÉVSORA				AZ ÍRÓK NÉVSORA
	Baksay Sándor	Dézy Lajos	Iványi Ödön	Nagy Ignác	Tolnai Lajos
	Benickyné Bajza Lenke	B. Eötvös József	Jókai Mór	Pálffy Albert	Vadnai Károly
	Beöthy László	Fáy András	B. Jósika Miklós	B. Podmaniczky Frigyes	Vas Gereben
	Beöthy Zsolt	Gaal József	Justh Zsigmond	Pulszky Ferenc	Verseygy Ferenc
	Bródy Sándor	Gárdonyi Géza	B. Kemény Zsigmond	Rákosi Jenő	Werner Gyula
	Csikó Gergely	Gyulai Pál	Kuthy Lajos	Rákosi Viktor	Wohl Stefanie
	Degré Alajos	Herzeg Ferenc	Mikszáth Kálmán	Toldy István	

Minden kötet egy-egy kiváló magyar festőművész illusztrációval.

Mindössze ezer illusztráció külön diszes műmellékletek formájában.

Tiszta, szép metszésű, könnyen olvasható betűk. Finom, famentes papiros. Díszkrét izlésű, diszes bekötési tábla.

Most jelent meg a második sorozat. Tartalma:

Báró Jósika Miklós: A csehek Magyarországon. Illusztrálta Kimnach László.
Tolnai Lajos: Báróné ténsasszony. Illusztrálta Kriesch Aladár.
Justh Zsigmond: A pénz legendája. — Gányó Julesa. Illusztrálta Tull Ödön.
Herzeg Ferenc: Pogányok. Illusztrálta Pataky László.

A tavaly megjelent első sorozat tartalma:

Csikó Gergely: Az Atlasz család. Illusztrálta Neogrady Antal.
B. Kemény Zsigmond: A rajongók. Két kötet. Illusztrálta R. Hirsch Nelli.
Bánffy Albert: Esztike kisasszony professzora. Illusztrálta Márk Lajos.
Vadnai Károly: A kis tündér. Illusztrálta Nagy Sándor.

A „Magyar Regényírók“

a sajtót. — A 60 kötet ára előkelő kötésben 300 korona. Törleszthető havi 4 koronás részletekben is. Megrendelhető bármely könyvkereskedés útján — Részletes prospektust kívánatra készséggel küld a kiadó intézet

(58. 1-2.)

Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.

Nyomatott Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában Kézdivásárhelyt.